

borkovanský občasník

Ročník 2022/1

Slovo starosty

Nějak ten čas letí. Nemáme čas, nestíháme. Možná je to pracovním vytížením, možná tím, jak jde člověk do let. Nějakou vinu na tom určitě bude mít i prazvláštní, turbulentní doba, kdy jedna zásadní událost vytlačuje druhou. Pandemie, ekonomická krize, válka, uprchlická krize, energetická krize. Na katastrofu, která zasáhla několik obcí okresu Břeclav a Hodonín si dnes už vzpomeneme jen málo. Je to pryč. Prvotní vzepětí pomoci a vlna finanční i přímé solidarity byly skutečně imponující. Dnes už zprávy z postižených obcí první stránky novin neplní. Předkládám zde tedy ohlédnutí - stručnou rekapitulaci dění z oněch dnů z mého pohledu.

Ve čtvrtek 24. června roku 2021 zasáhla značnou část jižní Moravy silná bouřka doprovázená vydatným deštěm, kroupami a v prostoru mezi Hodonínem a Hruškami také tornádem – přírodním jevem, který jsme do té doby znali pouze ze zahraničních zpráv, či katastrofických filmů. Rychle se množily zprávy z místa, které hovořily o nebyvalé zkáze a bohužel také o obětech na životech.

Skutečný rozsah škod se začal potvrzovat následující ráno. Denní světlo odhalilo zkázu obrovských rozměrů. Všichni starostové, včetně mě, byli od brzkého rána bombardováni mnoha telefonáty od lidí, kteří se okamžitě chtěli zapojit do pomoci. Nejčastěji přicházely nabídky materiální pomoci. Lidé nabízeli potraviny, vodu, šatstvo... Reagovali tak, jak byli „zvyklí“ z dřívějších pohrom, které naši republiku zasáhly. Tenkrát se ale jednalo o záplavy, které vždy zasáhly území násobně větší, než tomu bylo v případě tornáda. Oproti povodním se jednalo o postižení devastující, ale koncentrované na „malé“ ploše. Materiální pomoc až na některé speciálně poptávané prostředky (elektrocentrály, plachty, latě ...) nebyla požadována. Naopak, neorganizovaný, spontánní návoz nevyžádané materiální pomoci v prvních chvílích ztěžoval práci zasahujícím složkám IZS.

V pátek bylo na desátou hodinu svoláno zasedání krizového štábu ORP Hustopeče, kde jsme obdrželi pokyny k přípravě soupisu technických prostředků, které jsou jednotlivé obce schopny poskytnout na pomoc postiženým. Za naši obec to byl traktor s kontejnerovým nosičem, kontejnery a smykový nakladač. Na místě bylo dohodnuto založení transparentního účtu, na nějž obce Mikroregionu

Hustopečsko budou soustřeďovat dary od občanů i samotných obcí. Jakým způsobem a na co budou vybrané prostředky v budoucnu použity jsme v danou chvíli neřešili. Prioritou bylo co nejrychlejší zajištění legálního způsobu, jakým by šlo prostředky kumulovat, neboť zájem občanů o poskytnutí finanční podpory byl enormní. Do pokladny umístěné v kanceláři OÚ se vybralo 83.961,- Kč. Tuto částku jsem osobně dne 14. 7. 2021 vložil na zmíněný transparentní účet. Vklad byl označen jako „dar občanů obce Borkovany“.

V odpoledních hodinách vydalo operační středisko poptávku po zakrývacích plachtách. Během několika hodin se nám podařilo soustředit všechny dostupné plachty (vykoupil jsem Zevyt) z celého regionu. Prostřednictvím hasičů ze Starovic byly plachty ještě v pátek navečer dopraveny do postižených obcí.

V sobotu 26. 6. jsem byl po druhé hodině odpoledne kontaktován dispečinkem HZS s požadavkem na poskytnutí kontejnerů a svozového prostředku k odklizení stavební suti. Využití traktoru s kontejnerovým nosičem bylo odmítnuto a následně jsme byli požádáni o poskytnutí samotných kontejnerů, kterých se v zasažených oblastech nedostávalo. Probudil jsem tedy pana Vrátu (který celou noc a den pracoval v Moravské nové Vsi na obnově internetu), vyvezli jsme na kompostárnu dva kontejnery, provizorně jsem je označil sprejem a vyjeli jsme do Mikulčic. Konkrétně jsme měli kontejnery dodat do firmy AL-LEX, PRO s.r.o.

Za Mutěnicemi jsme v protisměru potkávali desítky nákladních aut naložených sutinami, mířících na skládku. Již v Hodoníně, v okrajové čtvrti Pánov, jsem poprvé na vlastní oči uviděl nepředstavitelnou zkázu způsobenou tornádem. Do Mikulčic jsme chtěli jet přes Lužici, ale to nám policisté nedovolili. Byli jsme odkloněni na cestu přes Moravskou novou Ves. Ovšem ani tam nám policisté nedovolili průjezd, ale konečně nás napotřetí nasměrovali vyježděnou cestou v obilí přímo do Mikulčic.

Průjezd obcí byl mimořádně obtížný. Všude zmar, zmatek, pohyb těžké techniky, hemžení dobrovolníků. Nakonec jsme dorazili do cíle naší cesty, kde už na nás netrpělivě čekali. Oba kontejnery byly v mžiku plné, ale s odvozem jsme již pomoci nemohli. Skládku TKO byla v tu dobu již plná a provizorní plochy pro mezideponii odpadu v tu dobu ještě nebyly určeny.

V úterý 29. 6. bylo svoláno mimořádné zasedání obecního zastupitelstva, které jednomyslně schválilo

převod finančního daru ve výši 100.000,- Kč na výše popsaný transparentní účet. Zastupitele jsem informoval o zapůjčených kontejnerech, popsal jim situaci na místě a podělil se s nimi o obavu, zdali se nám ještě někdy vrátí. V tom zmatku a nasazení, by se nebylo čemu divit.

Všechno ale dobře dopadlo. Asi za měsíc se mi ozvala majitelka firmy AL-LEX, PRO s.r.o., že mají uklizeno a kontejnery více nepotřebují. Změna od naší první návštěvy byla nepřehlédnutelná. V rámci možností bylo všude „uklizeno“, poničené domy zdemolovány

a odvezeny na provizorní skládku za obcí. Samotná firma už dokonce částečně obnovila výrobu. Pracovali pod velkokapacitním stanem.

Závěrem zbývá poděkovat všem občanům, kteří se jakýmkoliv způsobem zapojili do pomoci postiženým. Děkujeme za finanční i materiální pomoc a také všem dobrovolníkům pracujícím přímo na místě. Veškeré peníze, které se podařilo soustředit na transparentním účtu, byly rovným dílem převedeny na účty dvou zasažených obcí z okresu Břeclav – tedy Hrušky a Moravská Nová Ves.

Radek Valenta

Stavba nové kuchyně s jídelnou

V říjnu letošního roku započala obec realizovat jednu z dosud největších investičních akcí ve své historii – přístavbu nové kuchyně a jídelny v areálu naší školy. Stávající kuchyně vznikla v sedmdesátých letech minulého století přestavbou učitelského bytu. Do prostor původně určených k bydlení tak byla vměstnána kuchyň, která svému účelu sloužila (s přestávkou, kdy byl provoz školy ukončen) dodnes. V devadesátých letech byly v provozovně provedeny nezbytné stavební úpravy a doplněno vybavení tak, aby kuchyň alespoň minimálně vyhověla stále se zpříšňujícím hygienickým normám. I při nejlepší snaze se však stále jednalo o jakési provizorní řešení. Veškerý rozvoj byl limitován omezenými prostorovými možnostmi. Samostatnou jídelnu škola neměla a nemá. Děti se stravují ve třídě (herně) mateřské školy. Tato skutečnost komplikuje provoz školy i školky. Prostřídat strávničky v tak omezených prostorách je organizačně velice obtížné. Málokdo si pak uvědomuje, že výše popsané provozní záležitosti mají přímý dopad na kapacitu mateřské školy. Školková třída a jídelna v jednom nemůže z pochopitelných důvodů ve stejný čas sloužit jako dětská noclehárna. Do naší školky tak může být na celodenní provoz přijato jen tolik dětí, kolik činí kapacita stávající noclehárny. Ostatní děti jsou přijaty pouze k dopolednímu pobytu. Po obědě musí domů, což nevyhovuje mnoha rodinám. Tento systém bývá v kolizi s pracovními povinnostmi rodičů a velice ztěžuje jejich návrat do zaměstnání po skončení rodičovské dovolené.

Projektční práce na nové budově začaly v roce 2020. Autorem projektu je společnost Jansport projekt, s.r.o. Stavební povolení bylo vydáno v květnu 2021. Ve stejném roce obec neúspěšně žádala o dotaci na realizaci svého záměru z programu „Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství v působnosti obcí“ vyhlášeného Ministerstvem financí. V letošním roce jsme ale uspěli se žádostí podanou v dotačním programu č. 11782 – Podpora rozvoje regionů 2019+, který je vyhlášen Ministerstvem pro místní rozvoj. Celková výše dotace činí rovných 10 mil. Kč.

Stavbu realizuje společnost Prostavby, a.s. Cena díla je 26.617.146,95 Kč, včetně DPH. Obec Borkovany tedy ze svého rozpočtu doplatí částku 16.617.146,95 Kč. Tyto peníze máme naspořené na obecním účtu. Dokončení všech prací je plánováno do 29. 11. 2023, předání díla pak do konce příštího roku.

Obec a především naše škola touto stavbou získá moderní kuchyň, dopředu plánovanou dle všech platných hygienických a provozních norem a prostornou jídelnu s kapacitou 48 osob. V přízemí objektu bude varna, denní místnost, šatna a hygienické zařízení pro personál, dále sklad potravin, místnost pro hrubou přípravu zeleniny, místnost pro skladování odpadu, úklidová a technická místnost. Do novostavby bude citlivě integrován stávající zemní sklep, pro uskladnění zeleniny. Snadzemním patrem bude přízemí propojeno schodištěm a výtahem pro transport hotových jídel. Nadzemní patro zahrnuje výdejnu jídel s umývárnu nádobí, výtah, úklidovou místnost a jídelnu. Ta bude se stávající školní budovou propojena chodbou s předsíní vybavenou hygienickým koutkem s umyvadly. Jídelna může sloužit i jako učebna vybavená dataprojektorem. V letních měsících děti jistě ocení propojení jídelny s venkovní zastřešenou terasou.

Budova je navržena jako nízkenergetická s rekuperací vzduchu a sofistikovaným odvětráváním kuchyňských výparů. Provoz je přes předřazené odlučovače tuků napojen na čističku odpadních vod, která bude nově čistit odpadní vody z celé školní budovy. Vytápění objektu stejně jako dodávku teplé vody zajišťuje tepelné čerpadlo.

Po spuštění nového provozu se uvolní prostor současné kuchyně. Přesný projekt na využití těchto místností zatím neexistuje, ale minimálně jeho část bude muset být přestavěna na další šatnu. Na podrobnou přípravu projektu je zatím čas. Stávající kuchyně samozřejmě bude muset sloužit až do prvního dne spuštění nového provozu. Škola a zejména školka se bez kuchyně neobejde ani jeden den.

Radek Valenta

Soustava rybníků pod Vysoudilkami

Obec Borkovany započala v roce 2019 s přípravami na realizaci akce „Soustava rybníků pod Vysoudilkami“. Stejně jako v případě již dokončené soustavy rybníků v Otnickém žlebu bylo záměrem obce zadržet vodu v krajině, posílit biodiverzitu a celkově zpestřit krajinný ráz v dotčené lokalitě.

Ještě před zahájením projekčních prací bylo nutné vyřešit vlastnické poměry u pozemků, které byly pro stavbu nezbytné. Část pozemků obec již vlastnila, část se podařilo sménit se společností Hatecký mlýn a část pozemků obec koupila. Neobyčejně vstřícný přístup majitelů společnosti Hatecký mlýn byl pro realizaci projektu klíčový.

Projekt byl od začátku koncipován tak, aby vyhověl požadavkům dotačního programu 129 390 „Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích – II. etapa“, vyhlašovaným Ministerstvem zemědělství. Projektovou dokumentaci vytvořila společnost EKO-BIO, s.r.o., s níž obec již v minulosti spolupracovala například na zmíněné soustavě rybníků v Otnickém žlebu.

Soustava je vybudována na Borkovanském potoce a je tvořena třemi samostatnými nádržemi, z nichž každá je předělena „poloostrovem“ s bezpečnostními přelivy. Horní nádrž se jmenuje „Haltýř“ a svým názvem se odkazuje na rybník, který v těchto místech kdysi býval. Zaujímá plochu 3785 m² a pojme 2040 m³ vody. Prostřední rybník se zcela bez nápadu jmenuje „Střední rybník“ a je přibližně stejně velký jako Haltýř. Má rozlohu

3957 m² s prostorem pro 2590 m³ vody. Největší rybník soustavy má rozlohu 7908 m² a jmenuje se „Hastrmánek“ podle zaniklého mlýna, který dříve nedaleko od nádrže stával. Hastrmánek je na rozdíl od dvou předešlých rybníků rozdělen na tři tůně, do kterých se vejde 5065 m³ vody.

V dělicí hrázi Středního rybníka byly citlivě ponechány stávající vzrostlé stromy. Tato původní zeleň je doplněna novými výsadbami dřevin a keřů domácích druhů. Ze stromů zde nalezneme jeřáby, břízy, javory, duby, modřínů a borovice, z keřů pak brsleny, svídy, lísky, hlohy, trnky a šípkové růže.

Náklady na stavbu dosáhly výše 6.815.404,- Kč včetně DPH. Obec byla úspěšná se žádostí o podporu akce v programu 129 390 „Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích – II. etapa“. V průběhu realizace byla žádost zařazena do Národního plánu obnovy (NPO). Z prostředků NPO tedy obec obdržela dotaci ve výši 4 769 000,- Kč. Následně byla akce podpořena i z prostředků Jihomoravského kraje v rámci dotačního programu „Podpora adaptačních opatření na změnu klimatu v roce 2022“ částkou 500 000,- Kč. Získání těchto dotací bylo pro realizaci akce naprosto zásadní a v důsledku umožnilo obci Borkovany tak finančně náročnou stavbu realizovat.

Stavba je kompletně dokončená a zkolaudovaná. Postupně dochází k napouštění jednotlivých tůní, vše probíhá v souladu s platným manipulačním řádem.

Radek Valenta

Přestavba domu č.p. 109

V roce 2019 obec zakoupila dům č.p. 109. Záměrů s tímto objektem bylo hned několik. Prvním bylo získání alespoň nějakého „nouzového“ či „záložního“ bytu pro nenadálé případy přechodného ubytování, jaký nastal např. po požáru rodinného domu č.p. 335. Obec do té doby žádné ubytovací prostory nevlastnila.

Další záměry obec realizuje v rozlehlé stodole, která právě prochází rekonstrukcí. Jak nám neustále přibývá strojní vybavení, zvyšují se samozřejmě i potřeby k parkování této techniky. Stodola bude sloužit k parkování drtičů, štěpkovačů, nakladače i další techniky. Původní chlévy byly nahrazeny novým objektem s hygienickým zázemím, šatnou s kuchyňským koutem a dílnou pro potřeby obce a obecních zaměstnanců.

Ke stodole bude postavena nová zpevněná příjezdová komunikace, dimenzovaná pro vysoké zatížení. Se stejnými parametry bude provedena i podlaha stodoly. Část obvodového zdiva z nepálených cihel se nahradí novou vyzdívkou, proběhne úplná rekonstrukce střechy a výměna stávajících vrat. Objekt bude nově napojen na elektřinu a vodu.

Obytná část domu prochází kompletní rekonstrukcí a postupně zde vzniknou dvě bytové jednotky. Po dokončení počítáme s pronájmem obou bytů. Bytové prostory budou zcela odděleny od prostoru dvora, dílny a stodoly. Provoz v obecních objektech se tedy nebude žádným způsobem křížit s užívanými byty.

Tento projekt obec financuje ze svých prostředků. Náklady na opravu stodoly a hospodářského traktu činí 5 536 415,- Kč, včetně DPH.

Radek Valenta

Tříkrálová sbírka

V sobotu 7. ledna 2023 proběhne v naší obci tradiční Tříkrálová sbírka. Malí koledníci v doprovodu dospělé osoby vás navštíví u vás doma. U sebe budou mít zapečetěnou pokladničku, do které můžete přispět finančním darem, který poputuje na konto Charity. Vybrané prostředky budou jako vždy použity na podporu potřebných v našem regionu. Jsem si jist, že kromě finančního příspěvku nezapomenete ani na nějakou sladkou odměnu pro malé koledníky. Tříkrálovou sbírku u nás zaštiťuje obec Borkovany ve spolupráci s žáky a pedagogy naší školy. Za jejich obětavou službu jim dopředu děkujeme.

Klub borkovanských maminek

Nápad založit klub, ve kterém by se spolu mohly scházet maminky s dětmi, vznikl již v roce 2020. Bohužel přišel covid, s ním omezení a činnost klubu skončila ještě dříve, než začala. Scházet jsme se začaly až o dva roky později, v lednu 2022, poté, co nám byla panem starostou poskytnuta volební místnost. Scházíme se každé úterý ve dvou skupinkách. Dopoledne „herničku“ navštěvují maminky s dětmi na rodičovské dovolené, odpoledne se školčaty.

Již od začátku jsme se chtěly zapojit i do kulturního dění v obci a jelikož máme všechny malé děti, akce a soutěže jsou dělány pro ně. První vlašťovkou bylo dubnové pálení čarodějnic, které bylo zveřejněné pouze na facebookových stránkách „Borkovanské maminky“. Přesto jsme se sešli v hojném počtu a děti z pálení odcházely nadšené.

S novým školním rokem přišla chuť posunout se dál a udělat „něco“ nejen pro naše děti z klubu. První listopadovou neděli jsme pořádali „Dýňodrakiádu“. Přestože byl listopad a předpovědi na ten den

nevypadaly moc slibně, počasí nám přálo a na nebi nebyl ani mráček. Na děti čekala dračí stezka s 16 otázkami. A na toho, kdo na vše odpověděl správně, čekal malý suvenýr. Děti se také mohly přihlásit do soutěže o nejhezčí dýni a vyhrát jednu z krásných cen. Na hřišti se pak skákalo v pytli, házelo „duchy“ nebo létalo na koštěti. Pouštěli se draci, opékaly špekáčky a rozdalo se přes 50 diplomů.

12. listopadu jsme pořádali „Průvod světélek“. Účast byla opět hojná a nejen děti, ale i dospělí se kochali světélky, která vycházela nejen z kupovaných, ale i doma vyrobených lampionů. Po průvodu obcí jsme zamířili ke sběrnému dvoru. Na cestu nám svítily pouze lampiony. Dva z nich jsme poslali Ježíškovi s přáníčky od dětí.

Do začátku Vánoc máme ještě v plánu jít s dětmi ozdobit stromeček v okolí Borkovan dobrotami pro divoká zvířátka a v novém roce bychom s naší aktivitou chtěli pokračovat a doufáme, že se nás bude scházet čím dál víc.

Lenka Poláčková

Zimní přikrmování zvířet

Zimní čas v přírodě s sebou přináší období strádání pro zvířet v polích a lesích, i ptactvo v okolí vašich domovů. Myslivecký spolek Borkovany se proto o zvířet stará i v zimě, kdy bývá i kvůli sněhové nadílce nouze o potravu. Pokud byste chtěli zvířeti nebo ptactvu pomoci s přečkáním tohoto období, mám pro vás několik rad ohledně krmení.

Když vyrazíte do lesa nebo do polí přikrmovat srnky, zajíce, bažanty či daňky, vybírejte vždy přirozenou potravu jako žaludy, bukvice nebo kaštiny, které sbíráme na podzim v lese nebo parcích. Produkty z pole jako ječmen, kukuřice nebo slunečnice předkládáme nejčastěji. Můžete ale využít i krmení ze zahrady – usušené seno nebo i ostříhané větve z ovocných stromů. Ze sklepa se dají použít syrové brambory, mrkev a řepa. Nejdůležitější složkou zimního krmení je ale minerální líz – kamenná sůl, kterou náš spolek umísťuje do všech koutů našeho katastru. Díky pomoci je zvířet zdravější a odolnější vůči vlivům počasí a lépe zimu přečká. Ideální k uložení krmiva jsou v revíru zřízené zastřešené krmelce nebo místa pod stromy, kde je krmení chráněno proti vlivům počasí.

Ne však všechno krmení je vhodné, hlavně ne to, co je například plesnivé, zbytky jídla z kuchyně či staré pečivo – toto raději vyhodte na kompost či do popelnice.

Oblíbenou a rozšířenou aktivitou, při které si hlavně děti budují vztah k přírodě, je přikrmování ptáků. Slunečnicí, ovšem i prosem nepohrdne většina opeřených návštěvníků krmítka. Takový kos či kvíčala si rádi pochutnají na jablku. Krmení, které můžete koupit nebo i sami vyrobit je tuková směs – lojová koule se semínky, díky které přilepšíte jak sýkorkám, tak i například strakapoudovi. Dbejte ale při umístění krmítka na dva důležité body: montujeme na vyšší nohy, zavěšujeme na větve stromů či na zábradlí, tak aby na ptactvo nemohli predátoři – především kočky nebo krahujci. Zadruhé se vyvarujte umístění poblíž skleněných ploch, o které často dochází ke zranění. A opět platí, že nekrmíme ani ptáky zbytky lidské potraviny nebo plesnivým krmením. Hlavně ne po Vánočních svátcích zbylým cukrovím.

Přírodě zdar!

*Za Myslivecký spolek Borkovany
Bc. Jan Kozman – předseda*

Nová zelená úspora Light

V lednu 2023 bude otevřena výzva Nová zelená úspora Light, která má pomoci snížit náklady na vytápění Vašich domácností. MAS Hustopečsko ve spolupráci s naší obcí nabízí občanům bezplatnou pomoc při získávání finanční podpory z tohoto programu. Žádat může každý vlastník nebo spoluvlastník rodinného domu, nebo trvale obývané rekreační stavby za podmínky, že: Jsou všichni členové domácnosti příjemci starobního důchodu nebo invalidního důchodu 3. stupně. Nebo pobírala domácnost v období od 12. 9. 2022 příspěvek na bydlení. V případě zájmu kontaktujte svou obec nebo pracovníky MAS Hustopečsko na telefonním čísle 774 113 357.